

laus unglíngur úr Skagafjarðarsýslu, Friðrik Jónsson að nafni, yrði sendur til Kaupmanna-¹⁰⁰
hafnar til þess að njóta þar kennslu á hinn konunglegu málleysingjastofnun, skorað á ^{26. júní}
mig að úrskurða, hvornig skilja eigi 2. gr. tilskip. 26. febr. 1872, og hefir hinn nefndi
meiri hluti amtsráðsins haldið fram þeim skilningi á tjeðri grein, að jafnaðarsjóðurinn
eigi að ljúka allan þann aukakostnað, er af kennslu málleysingja og ferð þeirra á við-
komandi kennslustofnun leiðir, en að aptur framfærsluhreppur hlutaðeiganda eigi að
greiða svo mikinn hluta af öllum kostnaði hans, frá því hann fer að heiman og þar til
hann kemur aptur heim, sem svarar meðlagi því, er með honum væri lagt þennan tíma,
ef hann væri kyr í sveit sinni.

Eins og amtsráðið virðist játa, verð jeg að vera á því, að með orðunum í 2. gr.:
«Þeir sem standa eiga straum af barninu», sje að eins átt við foreldra og aðra einstaka
menn, sem beri að annast um uppfóstur hinna nefndu barna, en ekki við fátækrastrjörn
þá, sem á að framfæra barnið, ef það á engan vandamann að. En ef fátækrastrjörn þannig
ekki er skyld til á sama hátt og vandamenn hlutaðeiganda að borga allan þann kostnað,
er getur um í 2. gr. tilsk. 26. febr. 1872, þó hún sje fær um það, getur varla komið til
tals, að henni beri að greiða hluta af kostnaðinum. Kennsla sú, sem hjer er um að
ræða, getur að eins farið fram á vissum kennslustofnunum, og kostnaður til fæðis og húsa-
skjólís á þeim er því rjett talinn kostnaður við kennsluna, eins og hin hjer um rædda
lagagrein kemst að orði, sbr. 4. gr. yfirsetukvænnalaganna 17. desbr. 1875, þar sem jafn-
vel ferðakostnaður til og frá kennslustaðnum er talinn með kennslukostnaðinum; og
hvað öðru líður, er ekki mögulegt, eins og kennslu mál- og heyrnarleysingja nú er hátt-
að, að tilgreina sjerstaklega, hve mikið af kostnaðinum við dvöl hlutaðeiganda á kennslu-
stofnuninni sje borgun fyrir kennsluna, og hve mikið fyrir fæði og aðra aðhlyningu.
Enn fremur er það ljóst, að rjett talinn kostnaður fyrir fæði m. m. handa málleysingja á
kennslustofnun optast mun nema allt annari upphæð en meðlagið, er með honum hefði
verið lagt, ef hann hefði verið kyr í sveit sinni.

Það er þannig ljóst, að allur kostnaður við kennslu málleysingja frá því að hann
fer að heiman og þangað til hann kemur heim aptur, verður að greiðast úr amtsjafnað-
arsjóði, ef hlutaðeigandi er ekki fær um að borga hann sjálfur eða foreldrar hans eða
aðrir vandamenn; en í sambandi hjer með vil jeg benda á, að amtsráðið í 5. lið 52.
gr. tilsk. 4. maí 1872 hefir lagaheimild til þess að mynda með tillögum úr sýslu- og
hreppssjóðum amtsfátækra sjóð til þess að standast þvilíkan kostnað.

— *Brjef landshöfðingja til stiptysfirvaldanna um prestsmötugjald af jörð,* ¹⁰¹
er fleiri eiga. — Með brjefi frá 31. f. m. hafa stiptysfirvöldin endursent mjer brjef ^{26. júní}
Eyjólfis bónda Gíslasonar á Vötnum, þar sem hann kvartar yfir því, að heimtað hafi verið
af sjer sem einum eiganda Hjallatorfunnar meira prestsmötugjald, en sjer að rjettri til-
tölu við meðeigendur sína beri að greiða. Af skýrslum þeim, sem nú eru komnar fram
í málinu, sjest, að kærandi hafi hinn 18. jan. 1868 fyrir hlutaðeigandi sáttanefnd skuld-
bundið sig til, meðan hann er að nokkru leyti eigandi Hjallakirkju, að svara árlega til
hins þjónanda sóknarprests í Arnarbælis prestakalli einmitt þessu sama prestsmötugjaldi,
sem hann nú kvartar undan, og með því skilyrði, að honum sje geymdur rjettur til full-
komins og skaðlauss endurgjalds hjá nokkrum eða öllum sameigöndum Hjallatorfunnar.
Sátt þessari verður ekki breytt, nema með samþykki prestsins á Arnarbæli, en kröfur
kærandans gagnvart meðeigöndum sínum eru kirkjustjórnninni óviðkomandi, og verður kær-

101 andi, ef honum þykja þeir hafa borið hlut hans fyrir borð, að fylgja fram með lögum og
26. júní dómi rjetti þeim, er hann telur sjer beri.

Þetta er tjáð stiptsyfirvöldunum til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeiganda.

102 — *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður og austurumdæminu um*
27. júní *varðstöðvar gegn fjárkláða 1877.* — Í brjefi frá 31. f. m. hafið þjer, herra amtmaður, sagt mjer álit yðar um umkvörtun sýslunefndarinnar í Húnavatnssýslu út af því, að jafnað hefir verið á sýsluna nokkrum hluta af kostnaði til Hvítárvarðar 1877 gegn fjárkláðanum. Þjer takið fram, að Húnvetningar hafi vorið 1877 óskað eptir Hvítárverði, ef heilbrigðisástandið í Borgarfjarðarsýslu virtist ískyggilegt, en þetta hafi einmitt átt sjer stað, og hafi Húnvetningar því síður skynsamlega ástæðu til þess nú að færast undan að greiða tiltölulegan hluta af hinum áminnzta kostnaði, sem þjer hafi tjáð sig fúsa til hluttöku í kostnaði við Hvítárvörð og Botnsvogavörð í sameiningu, en þessi kostnaður sje auðvitað talsvert meiri en kostnaður við Hvítárvörðinn einan. Loksins takið þjer fram, að þó 5. gr. tilsk. 4. marz 1871 gjöri ráð fyrir, að enginn fjárvörður verði settur, nema því að eins að fjáreigendur beiðist hans, hljóti amtmaður að ráða því, hvar eigi að setja vörðinn, til þess að viðkomandi hjerað fái sem mesta tryggingu gegn útbreiðslu sjúkdómsins, og svo að eigi verði kostað óþarflega miklu af almennings fje til varðarins.

Samkvæmt því, er þjer þannig hafið tekið fram, finn jeg enga ástæðu til að breyta niðurrjöfnun þeirri, er þjer hafið gjört á hinum umrædda kostnaði, og eruð þjer beðnir að tjá hlutaðeigöndum þetta.

103 — *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um viðgjörð*
3. júlí *Reykjavíkur dómkirkju.* — Eptir að hafa meðtekið álit yðar, herra landshöfðingi, í þóknanlegu brjefi frá 10. f. m. um erindi Halldórs yfirkennara Friðrikssonar, sem þar með var endursent, og lýtur að viðgjörð Reykjavíkur dómkirkju, vil jeg hjer með þjónustusamlega tjá yður til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að eptir því sem þar er skýrt frá, sjezt ekki, að nokkur ástæða hafi verið til að hreifa þessu erindi, og að ráðgjafinn þess vegna finni alls ekkert tilefni til að skerast ítarlegar í þetta mál.

104 — *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um lán til kirkjubyggingar.*
3. júlí — Í tilefni af bænarskrá frá prestinum að Hvammi í Norðurárdal og Mýrasýslu sira G. Þorvaldi Stefánssyni, sem þjer herra landshöfðingi hafið sent hingað með þóknanlegu brjefi, dags. 11. f. m. um, að veitt sje tjeðu prestakalli 600 kr. lán úr viðlagasjóði til að reisa timburkirkju í Hvammi, vil jeg hjer með þjónustusamlega tjá yður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og ráðstöfunar, að hið umbeðna er hjer með veitt, þannig að greiddir sjeu af láninu 4 af hundraði í ársvexti, og lánið verði endurborgað á 20 árum samfleyttum með 30 kr. árlega.

105 — *Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um lán til kirkjubyggingar.*
3. júlí